

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van tijdelijke afwijkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2018 tot uitvoering van afdeling 6 – toekenning van betaald educatief verlof in het kader van voortdurende vorming van de werknemers – van hoofdstuk IV van de herstelwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen en tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Voorliggend voorontwerp van besluit geeft vorm aan een verlenging van het tijdelijke experiment met een gemeenschappelijk initiatiefrecht voor het Vlaams opleidingsverlof in het schooljaar 2023-2024. Deze verlenging geeft uitvoering aan het VESOC-Werkgelegenhedsakkoord “Iedereen nodig, iedereen mee”, van juli 2022.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Naar aanleiding van het VESOC- relanceplan ‘Alle hens aan dek’ werd bij wijze van experiment een tijdelijk gezamenlijk besluitrecht mogelijk gemaakt voor het Vlaams opleidingsverlof (VOV). Daarmee kan men extra uren en budget inzetten om opleiding te volgen op gezamenlijk initiatief van de werkgever en de werknemer. De werkgever krijgt daarmee een expliciete rol om aan de werknemer opleidingen voor te stellen die zijn/haar toekomstkansen in de sector of op de Vlaamse arbeidsmarkt kunnen verbeteren. Op die manier zouden nog meer werknemers gestimuleerd kunnen worden tot deelname aan arbeidsmarktgerichte opleidingen.

Dit tijdelijk experiment liep in het schooljaar 2021-2022 en werd geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 18 juni 2021 tot bepaling van tijdelijke afwijkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2018 tot uitvoering van afdeling 6 toekenning van betaald educatief verlof in het kader van voortdurende vorming van de werknemers van hoofdstuk IV van de herstelwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen en tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding.

In het VESOC- Werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' van juli 2022 werd tussen de Vlaamse Regering en de sociale partners verenigd in de SERV (excl. ABVV) afgesproken om het experiment te verlengen voor de duur van de komende twee schooljaren, dus tot en met schooljaar 2023-2024.

Een eerste verlenging voor schooljaar 2022-2023 werd geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 9 september 2022 tot bepaling van tijdelijke afwijkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2018 tot uitvoering van afdeling 6 – toekenning van betaald educatief verlof in het kader van voortdurende vorming van de werknemers – van hoofdstuk IV van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen en tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding.

Met voorliggend voorontwerp van besluit wordt het tijdelijk experiment gecontinueerd voor het schooljaar 2023-2024.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taalkundig advies 2023/148 werd verleend op 21 april 2023.

De Inspectie van Financiën heeft advies gegeven op 21 april 2023.

De Vlaamse Minister, bevoegd voor de begroting, heeft zijn akkoord gegeven op 25 mei 2023.

Dit ontwerp van besluit werd op 26 mei 2023 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

De SERV gaf op 19 juni 2023 een positief advies. Dit advies geeft geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerp van besluit. Deze verlenging kadert binnen het afgesloten VESOC Werkgelegenheidsakkoord: het besluit geeft vorm aan één van de acties voor een doorgedreven opleidingsbeleid.

Er is op 22 juni 2023 bij de Raad van State een aanvraag ingediend voor een advies binnen dertig dagen, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973. De Raad van State gaf op 23 juni 2023 te kennen wegens het hoge aantal adviesaanvragen niet in de mogelijkheid te zijn om een advies te geven over dit ontwerp. Het ontwerp van besluit wordt ongewijzigd voorgelegd voor definitieve goedkeuring.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Op 1 september 2019 trad de vernieuwde regelgeving met betrekking tot het Vlaams opleidingsverlof in voege. Tijdens het eerste werkingsjaar, namelijk schooljaar 2019-2020, brak de Corona-epidemie uit met een grote impact op het volgen van opleiding.

Naar aanleiding van het VESOC- relanceplan 'Alle hens aan dek' (en in het kader van speerpunt 4 van het opleidings- en loopbaaninitiatief van het relanceplan Vlaamse Veerkracht) werd voor het schooljaar 2021-2022 – bij wijze van experiment – een expliciete rol gegeven aan werkgevers om aan werknemers opleidingen voor te stellen die hun arbeidsplaats in het bedrijf, de sector of de Vlaamse arbeidsmarkt verbeteren. Hierbij wordt vertrokken vanuit de aanname dat de werkgever goed geplaatst is om die inschatting te maken: een duwtje in de rug door de werkgevers richting opleiding kan de werknemers helpen om hun drempel(s) te overwinnen.

Belangrijk hierbij is dat er van een verplichting door de werkgever geen sprake is. Vandaar dat gekozen werd voor de term 'gemeenschappelijk initiatiefrecht'. Ook bij initiatief van de werkgever blijft de werknemer de eindbeslissing tot deelname aan een opleiding behouden. Met andere woorden, opleidingsverlof – om opleiding te volgen met afwezigheid op het werk – blijft het individueel recht van de werknemer. Opleidingen hoeven, net zoals bij het Vlaams Opleidingsverlof, ook niet uitsluitend gerelateerd te zijn aan de huidige job: het criterium 'arbeidsmarktgericht' is van tel. Ter compensatie voor de werkgever komt de Vlaamse overheid tussen in de loonkost op het moment dat de werknemer afwezig is van het werk. Opleidingen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de huidige job zijn en blijven ten laste van de werkgever.

Het tijdelijk experiment liep in schooljaar 2021-2022 (zie BVR van 18/06/2021). Ook dit schooljaar was niet vrij van Corona-impact. In het VESOC-Werkgelegenheidsakkoord 'Iedereen nodig, iedereen mee' werd tussen de Vlaamse Regering en de sociale partners daarom afgesproken om het experiment te verlengen voor een duur van twee schooljaren, dus tot en met schooljaar 2023-2024. Een verlenging van het gemeenschappelijk initiatiefrecht maakt het mogelijk meer bruikbare inzichten te verzamelen. Door o.a. deze maatregel krijgen we transparantie over de echte aanleiding (initiatief van de werknemer of werkgever) voor het volgen van opleiding en de impact op de totale omvang van VOV. Echter, dit kan enkel door een vergelijking van de resultaten van VOV over enkele schooljaren heen. Inherent aan de maatregel VOV is namelijk de laattijdige verwerking van de dossiers door de vele datastromen die verzameld moeten worden, waardoor inzicht in de impact van bijstellingen pas een jaar na het schooljaar beschikbaar is. Ter illustratie: het definitieve resultaten van het gemeenschappelijk initiatiefrecht voor schooljaar 2021-2022 zijn pas gekend in mei 2023. Met andere woorden, bijna op het einde van schooljaar 2022-2023.

Door het experiment te verlengen krijgen we goed zicht op onderliggende tendensen en kan een gefundeerd advies geformuleerd worden om deze tijdelijke maatregel al dan niet in definitieve regelgeving om te zetten.

Met het besluit van de Vlaamse Regering van 9 september 2022 tot bepaling van tijdelijke afwijkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2018 tot uitvoering van afdeling 6 – toekenning van betaald educatief verlof in het kader van voortdurende vorming van de werknemers – van hoofdstuk IV van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen en tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding, werd het tijdelijk experiment al verlengd met één schooljaar, namelijk schooljaar 2022-2023. Om verder uitvoering te geven aan het VESOC-Werkgelegenheidsakkoord, wordt met voorliggend besluit werk gemaakt van een verlenging voor schooljaar 2023-2024.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel verduidelijkt dat voorliggend ontwerp van besluit een tijdelijke aanpassing en uitbreiding is van het 'basisbesluit' van het VOV, meer specifiek het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2018 tot uitvoering van afdeling 6 – toekenning van betaald educatief verlof in het kader van voortdurende vorming van de werknemers – van hoofdstuk IV van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen en tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding.

Artikel 2

Een module is het kleinste opleidingsonderdeel waarvoor een lerende zich kan inschrijven. Een opleiding is onderworpen aan een minimum aantal opleidingsuren om recht te geven op opleidingsverlof, namelijk 32 uur of een minimum aantal studiepunten dat men er mee kan verwerven. Voor een module is geen minimumnorm bepaald.

In de huidige regelgeving kan men modules uit meerdere opleidingen van eenzelfde opleidingsverstreker combineren om aan de voorwaarde van 32 uur te voldoen.

Heel wat digitale opleidingen en opleidingen algemene arbeidsmarktcompetenties (bv leiding geven, werken in team, ...) worden in korte modules aangeboden, die afzonderlijk geen 32 uur in beslag nemen. Door geen enkele bijkomende voorwaarde op te leggen, naast het minimum van 32 uur, ongeacht de opleidingsverstrekker, om recht te geven op opleidingsverlof, vergroten we de kans dat de werknemer een voor hem aantrekkelijk opleidingsaanbod vindt in de opleidingsdatabank Vlaamse opleidingsincentives.

Artikel 3

Het huidige artikel 22 bepaalt dat het Vlaams opleidingsverlof kan worden toegekend aan een werknemer voor maximaal 125 uur per jaar. Dit wordt vervangen door het toekennen van Vlaams opleidingsverlof aan een werknemer voor maximaal 250 uur per jaar als de werknemer ook een opleiding op voorstel van de werkgever (i.k.v. gezamenlijk initiatiefrecht) volgt, waarvan maximaal 125 uur voor een opleiding gevolgd op initiatief van de werknemer en maximaal 125 uur voor een opleiding gevolgd op voorstel van de werkgever.

Op die manier behouden we het huidige contingent van maximum 125 uur voor de opleidingen op initiatief voor de werknemer, en vullen we die aan met de mogelijkheid om voor 125 uur opleiding te volgen op voorstel van de werkgever.

Artikel 4

Het huidige artikel 33 betreft het aanvraagproces voor de terugbetaling van de lonen en de sociale bijdragen in kader van het Vlaams opleidingsverlof aan de werkgever. Dit aanvraagproces wordt uitgebreid met het aanduiden van wie de initiatiefnemer is voor het volgen van de opleiding, de werknemer of de werkgever (i.k.v. gezamenlijk initiatiefrecht).

Artikel 5

Dit artikel regelt de inwerkingtreding en de buitenwerkingtreding van het besluit.

Artikel 6

Dit artikel belast de Vlaamse minister, bevoegd voor werk, met de uitvoering van dit besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

We schatten in dat de verlenging van het gemeenschappelijk initiatiefrecht met schooljaar 2023-2024 een verhoging van het budget voor het Vlaams opleidingsverlof van € 7.000.000 zal vereisen.

Dat betekent dat we voor het Vlaams opleidingsverlof omwille van het gemeenschappelijk initiatiefrecht 2.333 keuro VAK en VEK extra nodig hebben om aan te rekenen op 2023 en 4.667 keuro VAK en VEK extra om aan te rekenen op 2024.

2023:

- Er doet zich een structurele onderbenutting voor op de middelen voor de Aanwervingsincentives (JBO-1JDB2CH-WT). Deze middelen worden daarom geheroriënteerd naar de Doelgroepvermindering voor personen zonder recente duurzame werkervaring (cfr. VESOC Werkgelegenheidsakkoord "Iedereen Nodig, Iedereen Mee". Dat regelgevend proces is lopend. Deze maatregel zal echter ten vroegste oktober 2023 ingaan. Dit betekent dat we in 2023 nog beschikken over middelen die éénmalig kunnen geheroriënteerd worden naar andere maatregelen waar zich een éénmalige kredietbehoefte voordoet.

2024:

- **VAK.** Bij BA 2022 werd éénmalig 5.122 keuro VAK uit de provisie (JB0-1JBB2AB-PR) genomen voor de verlenging eind 2022 van de sectorconvenants (JB0-1JDB2IB-WT) en een aantal addenda met 6 maanden. Bij BO 2023 zijn deze middelen blijven staan op JB0-1JDB2IB-WT voor de nieuwe generatie sectorconvenants die een looptijd kent van juli 2023-juni 2025. Dit betekent dat deze middelen alsnog bij BO 2024 zullen terugkeren naar de provisie. Zij zullen in 2024 deels gebruikt worden om éénmalig de kost van gemeenschappelijk initiatiefrecht voor de periode januari-juni van het schooljaar 2023-2024 op te vangen.
- **VEK.** Het is zeer moeilijk om begin 2023 zicht te hebben op waar in 2024 een VEK-overschot zal zijn. Een VEK-tekort kan in 2024 opgelost worden via een MB. We nemen de VEK-financiering dan ook op in 2024.

De Inspectie van Financiën verleende op 21 april 2023 een gunstig advies, onder de voorwaarde dat de budgettaire weerslag zal opgevangen worden binnen de bestaande kredieten. Zoals hierboven beschreven is dit het geval.

B. ESR-TOETS

Het ontwerp van besluit is ESR-neutraal.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse Overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerp van besluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

E. VERDER TRAJECT

Voorliggend ontwerp van besluit vangt aan op 1 september 2023. Het departement Werk en Sociale Economie zal de gebruikelijke communicatiekanalen aanwenden voor bekendmaking.

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van tijdelijke afwijkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2018 tot uitvoering van afdeling 6 – toekenning van betaald educatief verlof in het kader van voortdurende vorming van de werknemers – van hoofdstuk IV van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen en tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding,

2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van tijdelijke afwijkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2018 tot uitvoering van afdeling 6 – toekenning van betaald educatief verlof in het kader van voortdurende vorming van werknemers – van hoofdstuk IV van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen en tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw

Jo BROUNS

Bijlagen:

- Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering.
- Het SERV-advies van 26 mei 2023.
- De mededeling van de Raad van State van 23 juni 2023 om geen advies te geven.